

ИНФОРМАЦИЈА

о оствареном расту потрошачких цена у јануару 2015. године

1. Потрошачке цене у јануару ове године, на *месечном нивоу*, су снижене за 0,2%, што представља наставак тренда из другог полугођа претходне године, када је евидентиран пад цена на месечном нивоу, у распону од од 0,1% до 0,4% (јул, август, октобар, децембар).

Такође, и на *међугодишњем нивоу* (јануар ове у односу на јануар претходне године), потрошачке цене су стабилне, односно остварен је раст од свега 0,1%¹, што је последица високе прошлогодишње базе узроковане повећањем стопе ПДВ-а са 8 на 10%. Процена је да у наредним месецима треба очекивати раст и постепени повратак у границе дозвољеног одступања од циљане (4% ± 1,5 п.п.), односно пројектоване (4,2%) инфлације за 2015. годину. Кретање потрошачких цена, у наредном периоду, у значајној мери, зависиће и од кретања цена примарних пољопривредних производа, курса динара и регулисаних цена.

2. Посматрано по основним групама, највећи утицај на дефлацију имале су ниже цене транспорта (2%), рекреације и културе (2,1%) и здравства (1,6%), по основу нижих цена деривата нафте, туристичких аранжмана и лекова који се издају на лекарски рецепт. Пад цена забележен је и код цена одеће и обуће (0,7%), услед сезонске распродаје, као и код цена остале робе и услуга (0,4%) и комуникација (0,3%).

¹ Саопштење РЗС бр. 38 од 23.02.2015. године.

Повећање цена остварено је код хране и безалкохолних пића (0,6%), чије је и дејство на општи раст највеће. У оквиру ове групе значајније су повећане цене поврћа, млека, сира и јаја, уља и масти и рибе. Затим, повећане су и цене стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (0,4%), пре свега услед виших цена загревања стана, воде и канализације, као и намештаја, покућства и текућег одржавања (0,5%).

Незнатано дејство и раст евидентан је код цена алкохолних пића и дувана (0,1%), образовања (0,1%) и ресторана и хотела.

3. Значајан раст цена, преко 1% евидентан је код уља и масти (1,5%), поврћа (5,4%), централног загревања стана (2,5%), поправке намештаја (1%) и производа за одржавање стана (1,3%), што износи око 10% обухвата.

Умеренији раст цена, у распоу од 0,1% до 0,9% остварен је код рибе, млека, сира и јаја, шећера, џема, меда и чоколаде, алкохолних пића, материјала за одећу, чишћења, поправке и шивења одеће, изнајмљивања стана, снабдевања водом, одвођења отпадне воде, чврстих горива, кућних апарата, стакленог и стоног посуђа, малих алата и разноврсног прибора, пратеће медицинске услуге, аутомобила, одржавања и поправке возила, превоза путника авионом, поправке аудиовизуелне опреме, кућних љубимаца, ветеринарских услуга, услуга за културу, књига, хране и пића, услуга смештаја и осигурање транспортних средстава. Учешће ових група у индексу потрошачких цена износи око 30,2%.

4. У оквиру контролисаних цена, односно регулисаних, кориговане су цене следећих производа и услуга:

4.1. У јануару ове године статистика је евидентирала снижење потрошачких **цена лекова** од 2,6%, што је пре свега последица пада цена лекова који се издају на лекарски рецепт за око 5,2%, док су цене лекова који се не издају на лекарски рецепт повећане за око 2%. Наиме, на основу **Уредбе о изменама и допунама Уредбе о критеријумима за формирање цена лекова за употребу у хуманој медицини чији је режим издавања на рецепт**, из децембра прошле године („Службени гласник РС”, бр. 132/14), донета је **Одлука о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, а чији је режим издавања на рецепт** („Службени гласник РС”, бр. 133/14) и чије се цене примењују од јануара ове године. Том приликом је процењено да би просечно снижење цена за око трећину лекова износило око 15,7%, а код остале две трећине цене би се повећале за око 6,5%. Имајући ово у виду, као и измену учешћа појединих лекова у укупном промету у односу на претходну годину, могу се очекивати појединачне корекције по основу примене ове одлуке.

4.2. Од јануара ове године, на основу дате сагласности Владе на **Одлуку о усвајању ценовника услуга Јавног предузећа „Емисиона техника и везе“** („Сл. гласник РС”, бр. 1/15), у примени су цене услуга емитовања ТВ програма у дигиталној технологији, као и комерцијалних услуга на Авалском торњу (осим улазница), које се односе на коришћење видиковца и ширег платоа око торња, маркетинг услуге и изнајмљивање конференцијске сале, као и продаја сувенира путем комисионе или личне продаје. Цене ових услуга се по први пут образују, с обзиром да су нове услуге. Тако, цене дигиталног емитовања телевизијског програма су предложене у складу са трошковним принципом, а комерцијалног коришћења Авалског торња, на основу цена конкурената (ЈП „Београдска тврђава“) и тржишних цена. Цене осталих техничких услуга, као и улазница за Авалски торањ остају на непромењеном нивоу, с тим што постојећи ценовници постају саставни део новопреложеног јединственог ценовника услуга које пружа ово јавно предузеће.

4.3. У оквиру **цена комунално стамбених услуга** за домаћинства у Републици у јануару 2015. године, порасле су цене воде и одведене отпадне воде за по 0,7% и централног грејања за 2,5%, док је цена изношења смећа мировала. При том, цена грејања према м² повећана је за 2,6%, а према утрошку 1,2%. Оваква кретања резултат су извршених појединачних повећања цена, и то воде и одведене отпадне воде у Сремској Митровици за по 8,0% и у Зрењанину за по 5,5%, односно цене грејања према м² у Београду за 4,7%, а према утрошку у Суботици за 28,3% и у Нишу за 2,2%. У посматраном месецу, у преосталих десет градова чије се цене статистички прате није било промена цена комунално стамбених услуга.

Овове треба додати смањење **цене** претплатне месечне карте код **јавног градског превоза путника** аутобусом у граду за 0,1%, које прати јануарски пад потрошачких цена на нивоу просека Републике. Забележена кретања код цене претплатне месечне карте условило је снижење у Сремској Митровици за 13,0%, јер је неутралисало повећања у Шапцу за 15,4% и у Зајечару за 4,8%. При том, у извештајном месецу, цене превоза путника аутобусом у граду мировале су у свим градовима који су на статистичком праћењу.

Посматрано по градовима у којима су забележене промене цена комунално стамбених услуга и градског превоза у јануару, уочено је да су све извршене корекције изнад пројектованог општег раста цена за 2015. годину. При том, највеће и најмање одступање од пројекције забележено је код повећања цена грејања по утрошку, прво у Суботици, а друго у Нишу.

5. Фискалном стратегијом за 2015. годину са пројекцијама за 2016. и 2017. годину, пројектована инфлација у овој години износи 4,2%, што претпоставља просечан месечни раст од 0,3%.

У јануару ове године просечан курс динара је у односу на децембар повећан за 0,9% и износи 122,61 динар за 1 евро.

Такође, у јануару ове године просечна нето зарада² износи 39285 и у односу на исти месец претходне године номинално је повећана за 3,5%, а реално за 3,4%.

На бази листе производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са Народном банком Србије, обухват **регулисаних цена**³, у односу на претходну годину је незнатно смањен и износи око 20,3%. Просечно снижење ових цена износи око 0,5% и резултат је, пре свега нижих цена месечне уплате за јаслице и појединих лекова који се издају на лекарски рецепт. Такође, у оквиру ове групе повећане су цене централног загревања стана, воде, канализације и појединих лекова.

Цене базне инфлације (ЦПИ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета) су снижене за 0,5%.⁴

Имајући претходно у виду, може се констатовати да је општи индекс потрошачких цена опредељен снижењем цена енергије (1,4%), услуга (0,6%) и робе широке потрошње (0,2%), с обзиром да су цене непрерађене (воће, поврће, месо, риба и јаја) и прерађене хране повећане за 1,1%, односно 0,2%.

² Саопштење РЗС бр. 42 од 25.02.2015. године

³ На бази података НБС прерачунато у Министарству.

⁴ Податак НБС: www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene, tabela 27a.

6. Међугодишњи раст инфлације у јануару ове у односу на јануар претходне године износио је свега 0,1%, с тим што су цене роба снижене за 0,8%, а услуга повећане за 3,3%. При истом упоређењу базна инфлација је повећана за 1,7%.

Посматрано по групама производа и услуга, највећи интензитет раста је евидентиран код остале робе и услуга (5%), рекреације и културе (4,9%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (3%), ресторана и хотела (2,4%), образовања (1,7%), комуникација (0,8%) и хране и безалкохолних пића (0,5%).

Снижење цена је забележено код алкохолних пића и дувана (5%), одеће и обуће (3,6%), транспорта (3,2%), намештаја, покућства и текућег одржавања стана (1,3%) и здравства (0,1%).

**КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ОД ЈАНУАРА 2007. ГОДИНЕ ДО ЈАНУАРА 2015. ГОДИНЕ**

Година/месец	у %		
	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0.5	0.5	4.8
фебруар	0.3	0.7	3.9
март	1.2	2.0	4.7
април	0.6	2.5	4.3
мај	1,5	4,1	3,7
јун	0,4	4,5	4,2
јул	0.0	4.5	5.1
август	1.4	5.9	6.6
септембар	1.3	7.3	7.7
октобар	1.0	8.3	8.9
новембар	1.5	9.9	9.6
децембар	0.3	10.3	10.3
<i>2011. година</i>			
јануар	1,4	1,4	11,2
фебруар	1,5	2,9	12,6
март	2,6	5,5	14,1
април	1,1	6,7	14,7
мај	0,4	7,1	13,4
јун	-0,3	6,8	12,7
јул	-0,5	6,2	12,1
август	0.0	6.2	10.5
септембар	0.2	6.3	9.3
октобар	0.4	6.8	8.7
новембар	0.9	7.7	8.1
децембар	-0.7	7.0	7.0
<i>2012. година</i>			
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5
јул	0,1	5,4	6,1
август	1,6	7,1	7,9
септембар	2,3	9,6	10,3
октобар	2,8	12,7	12,9
новембар	0,0	11,9	12,6
децембар	-0,4	12,2	12,2

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2013. година</i>			
јануар	0,6	0,6	12,8
фебруар	0,5	1,1	12,4
март	0,0	1,1	11,2
април	0,8	1,9	11,4
мај	0,0	2,0	9,9
јун	1,0	3,0	9,8
јул	-0,9	2,0	8,6
август	0,4	2,5	7,3
септембар	0,0	2,5	4,9
октобар	0,2	2,6	2,2
новембар	-0,6	1,6	2
децембар	0,2	2,2	2,2
<i>2014. година</i>			
јануар	1,4	1,4	3,1
фебруар	0,1	1,5	2,6
март	-0,3	1,2	2,3
април	0,6	1,8	2,1
мај	0,1	1,8	2,1
јун	0,1	2,0	1,3
јул	-0,1	1,8	2,1
август	-0,2	1,7	1,5
септембар	0,7	2,3	2,1
октобар	-0,2	2,2	1,8
новембар	0,0	2,2	2,4
децембар	-0,4	1,7	1,7
<i>2015. година</i>			
јануар	-0,2	-0,2	0,1

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године

² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године

³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

Прилог 2

**ОСТВАРЕНО КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА**

- у % -

	Остварено снижење 1.2015. 12. 2014.	Структура оствареног снижења
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	-0,2	100,0
Храна и безалкохолна пића	0,6	76,1
Алкохолна пића и дуван	0,1	3,3
Одећа и обућа	-0,7	-13,5
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	0,4	20,3
Намештај, покућство, текуће одржавање	0,5	9,5
Здравство	-1,6	-32,4
Транспорт	-2,0	-102,6
Комуникације	-0,3	-5,6
Рекреација и култура	-2,1	-48,1
Образовање	0,1	0,3
Ресторани и хотели	0,1	0,9
Остала роба и услуге	-0,4	-8,3

На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

Београд, 27. фебруар 2015. године